

ธรรมานุศาสตร์

เพื่อให้ความรู้ด้านพระพุทธศาสนาและส่งเสริมให้กำลังพล ทอ. มีคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติราชการ

ธรรมานุศาสตร์ มงคลที่ ๒๕ มีความกตัญญู-ผู้คู่ควรแก่ความกตัญญู

การบังเกิดขึ้นของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ยาก และเป็นสิ่งที่ยิ่งใหญ่เหนือความนึกคิดของปุถุชน พระองค์ทรงบังเกิดขึ้นมาเพื่อทรงบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้แก่มวลมนุษยชาติอย่างแท้จริง กว่าจะมาเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้นั้น พระองค์ทรงสร้างบารมีสร้างคุณความดีมายาวนาน นับภพนับชาติไม่ถ้วน ตั้งแต่ชาติที่เป็นหนุ่มน้อยคนหนึ่งผู้ซึ่งแบกมารดาไว้บนบ่า ในขณะที่ว่ายน้ำอยู่กลางทะเล เพราะพายุโหมกระหน่ำจนเรือสินค้าอัปปาง ในขณะที่ว่ายน้ำอยู่กลางทะเลนั้น ใจของท่านเกิดมหากรุณา เกิดความปรารถนาอันยิ่งใหญ่ คือปรารถนาที่จะเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ปรารถนาที่จะสร้างคุณความดีให้บรรลุนิพพาน สามารถค้นพบวิถีทางที่จะพ้นจากความทุกข์ทั้งหลายได้ด้วยตัวท่านเอง เมื่อพบแล้วก็ตั้งความปรารถนาที่จะเผยแผ่วิถีทางดำเนินชีวิตอันบริสุทธิ์นั้น แก่ชาวโลกให้ได้เข้าถึงหนทางแห่งความบริสุทธิ์หลุดพ้นเช่นเดียวกับท่าน โดยไม่มีความรู้สึทหวงวิชาเลยแม้แต่น้อย นี่คือนิพพานอันสูงส่งของท่าน ซึ่งแตกต่างจากความตั้งใจของมนุษย์ธรรมดาทั้งหลายในโลก เพราะในขณะที่อยู่กลางทะเลจะมีสักกี่คนในโลกที่มีความคิดเช่นนี้ ในขณะที่ตนเองกำลังประสบภัยอยู่กลางทะเล แล้วไม่ใช่ว่ายน้ำอยู่คนเดียว ยังแบกมารดาไว้บนบ่าอีกด้วย และท่านทราบดีว่า ความปรารถนาของท่านนั้น มันไม่ใช่ได้มาโดยง่าย กว่าจะได้มา จะต้องสละทั้งทรัพย์ สละทั้งอวัยวะ สละทั้งชีวิต ต้องลำบากไปนับภพนับชาติไม่ถ้วน

แต่พระพุทธองค์ก็ไม่ทรงย่อท้อ แม้เส้นทางการสร้างบารมีจะมีอุปสรรคมากมายเพียงใด ก็ไม่เคยนึกถึง คิดแต่ว่า เป้าหมายหรือความปรารถนานั้นต้องสมหวัง ทรงสร้างคุณความดี เช่นนั้นสืบเนื่องมายาวนานนับภพนับชาติไม่ถ้วน พระองค์ทรงสละเลือดมากกว่าน้ำในมหาสมุทร สละเนื้อมากกว่าแผ่นดิน คvikลูกตาออกทำทานก็มากกว่าดวงดาวบนท้องฟ้า ตัดหัวบูชาธรรมมากกว่าผลมะพร้าวในชมพูทวีป ทรงทำอย่างนั้นมา ตลอดทุกภพทุกชาติ จนกระทั่งถึงวาระที่บารมีเต็มเปี่ยมแล้ว จึงคอยโอกาสแห่งการตรัสรู้ธรรม

ในภพชาติสุดท้าย การประสูติของพระพุทธองค์ก็แตกต่างจากการเกิดของชาวโลกทันทีที่พระองค์ประสูติทรงดำเนินไป ๗ ก้าว มีดอกบัวผุดขึ้นมารองรับ นี่เป็นความอัศจรรย์ของการมาบังเกิดขึ้นของผู้มีบุญ รวมทั้งเกิดมาก็พูดได้ คำที่พูดนั้นก็ไม่ใช่เหมือนกับคำพูดของมนุษย์ธรรมดาทั่วไป เป็น อาสภิวาจา คือ วาจาเปล่งออกมาด้วยความองอาจ ทรงเปล่งวาจาว่า ในโลกนี้เราเป็นหนึ่ง เราเป็นผู้เลิศประเสริฐที่สุด การเกิดครั้งนี้ของเราเป็นชาติสุดท้าย ภพใหม่ต่อไปอีกไม่มีสำหรับเรา นี่เป็นวาจา

ที่ยิ่งใหญ่ เป็นนิมิตหมายแห่งการบังเกิดขึ้นของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และสันติสุขอันแท้จริงของมนุษย์ และเทวดาทั้งหลาย ความนึกคิดในใจของพระองค์แตกต่างจากความนึกคิดของมวลมนุษย์ทั้งหลาย คือเมื่อชาวโลกเมื่อประสบความทุกข์ ก็ไม่คิดหาหนทางที่จะออกจากความทุกข์นั้น อยู่ไปวันหนึ่ง ๆ ด้วยความเคยชินกับความทุกข์ จึงต้องทุกข์ซ้ำแล้วซ้ำเล่า ทั้งทุกข์ประจำ และทุกข์จร ครั้นพระองค์ท่าน มองเห็นคนแก่ คนเจ็บ คนตาย และนักบวชแล้ว เห็นแล้วก็ได้ข้คิด อยากรแสวงหาหนทางให้หลุดพ้น จากทุกข์ อยากรเข้าถึงความสุขที่แท้จริง ภาพคนแก่ คนเจ็บ คนตายเหล่านี้ เป็นภาพที่มนุษย์ทั้งหลายเห็น กันอยู่เป็นปกติ เห็นแล้วรู้สึกเฉย ๆ เห็นแล้วไม่คิดต่อ แต่พระองค์คิดหาหนทางที่จะออกจากความทุกข์ อีกทั้งมีความเชื่อมั่นอยู่ในใจลึก ๆ ว่า หนทางที่จะพ้นจากความทุกข์นั้นต้องมี ท่านคิดอย่างนั้นแล้ว จึงแสวงหาหนทางแห่งความพ้นทุกข์เรื่อยมา จนกระทั่งบารมีที่ท่านสั่งสมมาเต็มเปี่ยมบริบูรณ์ ท่านจึงออกจากวัง เมื่อพระชนมายุได้ ๒๙ ชันษา ก็ออกมาครองเพศของนักบวช แสวงหาหนทางพ้นทุกข์ ตลอดระยะเวลา ๖ ปีเต็ม ไปศึกษากับครูบาอาจารย์ต่าง ๆ ที่มีชื่อเสียงโด่งดังในสมัยนั้น เริ่มศึกษา เรื่องฌานสมาบัติ หรือแม้กระทั่งการทรมานตนเองก็ทรงทดลองมาแล้ว แต่ยังไม่พบหนทางที่จะพ้นทุกข์ อย่างแท้จริง จึงปลื้กวิเวกออกมาแสวงหาที่สงบเพื่อประพฤติปฏิบัติธรรม

จากนั้นพระองค์ทรงแนะนำสั่งสอนมาตลอด ๔๕ พรรษา โดยไม่กังวลกับความทุกข์ยากลำบาก เลຍทุกคน มีความปรารถนาอย่างเดียว คืออยากรให้ทุกคนได้พบความสุขที่แท้จริง มนุษย์ล้วนประสบ ปัญหาชีวิตกันทั้งนั้น แต่กลับแก้ปัญหาก็หลายเหตุ ไม่ได้แก้ที่ต้นเหตุ เพราะว่าความรู้ไม่สมบูรณ์ คิดอะไร ขึ้นมาได้ก็แก้ปัญหาเฉพาะหน้า แต่พระองค์ท่านทรงชี้แนะวิธีที่แก้ปัญหาย่างเด็ดขาด แก่ถึงรากเหง้า ของปัญหา คำสอนของพระองค์สรุปโดยย่อ คือให้ทุกคนกล้าหาญพอที่จะมองชีวิตของตัวเองว่า พื้นฐาน ของชีวิตนั้นเป็นทุกข์ และทรงสอนต่อไปอีกว่า เหตุแห่งความทุกข์ทั้งหมดมาจากความทะยานอยาก ตั้งแต่อยากได้เล็กน้อย อยากปานกลาง จนกระทั่งอยากอย่างไม่มีที่สิ้นสุด ทั้งกามตัณหา ภวตัณหา วิภวตัณหา ความอยากที่ระคนไปด้วยความเพลินอยู่ในโลก และสิ่งที่ตนอยากนั้นก็มีปัญหาอยู่ในตัว เมื่อได้สิ่งนั้นมาก็ต้องตามแก้ปัญหามาอย่างไม่มีที่สิ้นสุด

เพราะฉะนั้น วิธีที่จะพ้นทุกข์ได้ จะต้องหยุดใจติดสนิที่อยู่ที่ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ พอหยุดถูกส่วน ถึงมรรค เห็นหนทางของพระอรียเจ้าบังเกิดขึ้นที่ศูนย์กลางกาย และหยุดเรื่อยไปจนกระทั่ง เป็นพระอรหันต์ นี่คือนวิธีที่ทรงสอนตลอด ๔๕ พรรษา โดยทรงย่อส่วนและทรงดัดแปลงให้ถูกจริต อธิษาศัยของแต่ละบุคคล ซึ่งมีความแตกต่างกันออกไป แต่โดยสรุปแล้วทรงสอนเช่นนี้ จนกระทั่งถึงวาระ สิ้นสุดท้ายของชีวิต

จะเห็นได้ว่า พระมหากรุณาธิคุณของพระองค์นั้น ยังประโยชน์เกื้อกูลแก่มนุษย์ และเทวดา ทั้งหลายอย่างจะนับจะประมาณมิได้ จึงควรอย่างยิ่งที่จะระลึกนึกถึงพระองค์ท่าน แล้วตอบแทนพระคุณ ด้วยการทำในสิ่งที่พระองค์อยากจะให้ทำ นั่นคือการปฏิบัติบูชา พระองค์ทรงปฏิบัติอย่างไร เราก็ทำอย่างนั้น

พระองค์ทรงแนะนำอย่างไรเราก็ทำอย่างนั้น ท่านเข้าถึงอย่างไร เราก็จะเข้าถึงอย่างนั้น ท่านเป็นอย่างไร
เราก็เป็นอย่างนั้น อย่างนี้จึงจะเรียกว่า กตัญญูกตเวทิต่อพระพุทธองค์อย่างแท้จริง

เอกสารประกอบบทความ :
พุทธประวัติ นักรธรรมตรี

จัดทำโดย : กองอนุศาสนาจารย์ กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ
คณอก.จัดกิจกรรมส่งเสริมให้กำลังพลของ ทอ.มีคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติราชการ